

Miljø- og Fødevareministeriet
Departementet

Folketingets Miljø- og Fødevareudvalg

Den 16. september 2019
Sagsnummer: 2019-172

./.

Vedlagt fremsendes til udvalgets orientering grundnotat om udkast til Kommissionens gennemførelsesforordning xx/xx af dd.mm.2019 om ikke-fornyset godkendelse af aktivstofferne chlorpyrifos og chlorpyrifos-methyl, jf. Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 1107/2009 om markedsføring af plantebeskyttelsesmidler, og om ændring af bilaget til Kommissionens gennemførelsesforordning (EU) nr. 540/2011 (komitésag).

Forslaget forventes sat til afstemning i den stående komité for planter, dyr, fødevarer og foder den 5.-6. december 2019.

Samlet set påvirker forslaget om ikke-fornyset godkendelse af chlorpyrifos og chlorpyrifos-methyl miljøbeskyttelsesniveauet i Danmark neutralt, da plantebeskyttelsesmidler indeholdende chlorpyrifos og chlorpyrifos-methyl ikke er godkendt til anvendelse i Danmark.

Regeringen agter på den baggrund at støtte Kommissionens forslag om ikke-fornyset godkendelse af chlorpyrifos og chlorpyrifos-methyl, idet der lægges vægt på, at forslag om efterfølgende ændring af grænseværdien for restindhold i fødevarer fremsættes så hurtigt som muligt. Regeringen vil også arbejde for, at forslagene om forbud sættes til afstemning hurtigst muligt og, at der fastsættes korte afviklingsfrister.

Med venlig hilsen

Jesper Wulff Pedersen

Den 13. september 2019
MFVM 891

GRUNDNOTAT TIL FOLKETINGETS EUROPAUDVALG

om udkast til Kommissionens gennemførelsesforordning xx/xx af dd.mm.2019 om ikke-fornyset godkendelse af aktivstofferne chlorpyrifos og chlorpyrifos-methyl, jf. Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 1107/2009 om markedsføring af plantebeskyttelsesmidler, og om ændring af bilaget til Kommissionens gennemførelsesforordning (EU) nr. 540/2011 (Komitesag)

KOM-dokument foreligger ikke

Resumé

Kommissionen foreslår, at aktivstofferne chlorpyrifos og chlorpyrifos-methyl, ikke gives fornyet godkendelse i henhold til forordning 1107/2009 om plantebeskyttelsesmidler (komitesag). Hvis forslagene bliver vedtaget, vil det betyde, at stofferne slettes fra bilag til Kommissionens forordning nr. 540/2011 af 25. maj 2011 om gennemførelse af Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 1107/2009 for så vidt angår listen over godkendte aktivstoffer. Der er ingen økonomiske eller administrative konsekvenser for stat, regioner eller kommuner. Forslaget om ikke-fornyset godkendelse af chlorpyrifos og chlorpyrifos-methyl vil ikke have erhvervsøkonomiske konsekvenser, da der ikke er sprøjtemidler indeholdende stofferne godkendt til anvendelse i Danmark. Forslaget forventes sat til afstemning i den stående komité for planter, dyr, fødevarer og foder den 5.-6. december 2019. Samlet set påvirker forslaget om ikke-fornyset godkendelse af chlorpyrifos og chlorpyrifos-methyl miljøbeskyttelsesniveauet i Danmark neutralt, da plantebeskyttelsesmidler indeholdende chlorpyrifos og chlorpyrifos-methyl ikke er godkendt til anvendelse i Danmark. Regeringen er enig med Kommissionen i, at der ikke er vist sikker anvendelse for så vidt angår menneskers sundhed inkl. forbrugersikkerheden. Regeringen agter på den baggrund at støtte Kommissionens forslag om ikke-fornyset godkendelse af chlorpyrifos og chlorpyrifos-methyl, idet der lægges vægt på, at forslag om efterfølgende ændring af grænseværdien for restindhold i fødevarer fremsættes så hurtigt som muligt. Regeringen vil også arbejde for, at forslagene om forbud sættes til afstemning hurtigst muligt og, at der fastsættes korte afviklingsfrister.

Baggrund

Kommissionen har fremsendt udkast til Kommissionens gennemførelsesforordninger xx/xx af dd.mm.2019 om ikke-fornyset godkendelse af aktivstofferne chlorpyrifos og chlorpyrifos-methyl jf. Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 1107/2009 om markedsføring af plantebeskyttelsesmidler, og om ændring af bilaget til Kommissionens gennemførelsesforordning (EU) nr. 540/2011.

Forslagene har hjemmel i forordning 1107/2009 om plantebeskyttelsesmidler især artikel 14 og 20 som fastlægger, at aktivstofferne skal fornyes i henhold til forordningen, og at Kommissionen skal foreslå enten en fornyet godkendelse eller en ikke fornyet godkendelse af et aktivstof, når vurderingen af dette er foretaget.

Forslagene behandles i en undersøgelsesprocedure i den stående komité for planter, dyr, fødevarer og foder. Afgiver Komitéen en positiv udtalelse med kvalificeret flertal, vedtager Kommissionen forslaget. Afgiver Komitéen en negativ udtalelse med kvalificeret flertal, vedtager Kommissionen ikke forslaget. Afgives der ikke nogen udtalelse med kvalificeret flertal, kan Kommissionen indenfor to måneder forelægge komitéen ændrede forslag eller indenfor en måned forelægge forslagene for appeludvalget. Afgiver appeludvalget med kvalificeret flertal en negativ udtalelse om forslagene, kan Kommissionen ikke vedtage forslagene. Afgiver appeludvalget med kvalificeret flertal en positiv udtalelse, vedtager Kommissionen forslagene. Afgiver appeludvalget ikke nogen udtalelse med kvalificeret flertal, kan Kommissionen på egen hånd vedtage forslagene.

Forslagene forventes sat til afstemning i den stående komité for planter, dyr, fødevarer og foder senest den 5.-6. december 2019.

Formål og indhold

De foreløbige forslag drejer sig om ikke-fornyede godkendelse af aktivstofferne chlorpyrifos og chlorpyrifos-methyl i henhold til forordning om plantebeskyttelsesmidler.

Aktivstofferne er blevet vurderet af en medlemsstat, og vurderingen er derefter behandlet i mindre ekspertgrupper og endelig i arbejdsgrupper under Den Europæiske Fødevarsikkerhedsautoritet (EFSA), hvor flere EU-landes pesticidmyndigheder har deltaget. Denne vurdering har resulteret i ovennævnte forslag, der har til hovedformål ikke at forny godkendelsen af aktivstofferne i henhold til forordning 1107/2009.

EFSA har udarbejdet konklusionsrapport over risikovurderingen for aktivstofferne. Rapporterne er tilgængelige på EFSA's hjemmeside.

Ifølge Kommissionens udkast til vurderingsrapporter, der hører til forslagene, har vurderingen af aktivstofferne ud fra ansøgte anvendelsesområder vist, at det ikke kan antages, at aktivstofferne opfylder betingelserne i artikel 4 stk. 1-3 i forordning 1107/2009 for godkendelse. Det vil sige, at der ifølge Kommissionen er uacceptable effekter på sundhed og miljø.

De angivne anvendelsesområder er:

Aktivstof	Anvendelsesområde
Chlorpyrifos	Insektbekæmpelse i vin, frugt og grønsager.
Chlorpyrifos-methyl	

Europa-Parlamentets udtalelser

Europa-Parlamentet skal ikke udtale sig om forslagene.

Nærhedsprincippet

Der er tale om gennemførelsesforanstaltninger til en allerede vedtaget retsakt. Det er derfor regeringens vurdering, at det følger heraf, at forslagene er i overensstemmelse med nærhedsprincippet.

Gældende dansk ret

Aktivstofferne chlorpyrifos og chlorpyrifos-methyl er godkendt i henhold til forordning 1107/2009 om plantebeskyttelsesmidler, som er direkte gældende i Danmark. Der er ikke godkendt plantebeskyttelsesmidler indeholdende chlorpyrifos og chlorpyrifos-methyl i Danmark.

Konsekvenser

Lovgivningsmæssige konsekvenser

Hvis forslagene bliver vedtaget, vil stofferne blive slettet fra bilaget til Kommissionens gennemførelsesforordning (EU) Nr. 540/2011 af 25. maj 2011 om gennemførelse af Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 1107/2009 for så vidt angår listen over godkendte aktivstoffer. Denne liste er direkte gældende i Danmark, og der vil derfor ikke være lovgivningsmæssige konsekvenser af forslaget.

Økonomiske konsekvenser

Forslagene har ingen væsentlige statsfinansielle eller administrative konsekvenser for det offentlige eller konsekvenser for EU's budget. Forslaget skønnes ikke at have væsentlige samfundsøkonomiske konsekvenser.

Forbud mod anvendelsen af chlorpyrifos og chlorpyrifos-methyl vil være uden erhvervsøkonomiske konsekvenser, da der ikke er sprøjtemidler indeholdende stofferne godkendt til anvendelse i Danmark.

Beskyttelsesniveauet og andre konsekvenser

Forslagene om ikke fornyet godkendelse af chlorpyrifos og chlorpyrifos-methyl påvirker miljøbeskyttelsesniveauet i Danmark neutralt, da plantebeskyttelsesmidler indeholdende chlorpyrifos og chlorpyrifos-methyl ikke er godkendt til anvendelse i Danmark.

EU vurderingen fra EFSA har vist, at chlorpyrifos og chlorpyrifos-methyl skal opklassificeres til skadeligt for forplantningsevnen og for det ufødte barn, kategori 1B, dermed falder stofferne for afskæringskriterierne. Vurderingen fra EFSA har vist, at stofferne bl.a. kan være giftige for nervesystemet og er mistænkt for at kunne skade især børns og fostres hjerners udvikling samt mistænkt for at kunne skade arveanlæggene. Fordi det er uafklaret om stofferne er skadelige for arveanlæggene, kan der ikke sættes grænseværdier hverken med hensyn til menneskers direkte eksponering for stoffet eller for eksponering via fødevarer. Derfor er det også usikkert, hvorvidt de nuværende grænseværdier for restkoncentrationer af stofferne i importerede fødevarer er tiltrækkelige til at beskytte forbrugerne. Kommissionen har undtagelsesvis for disse to stoffers vedkommende valgt ikke at færdiggøre risikovurderingen af stofferne for så vidt angår miljø, da stofferne alene på grund af risiko for menneskers sundhed ikke kan gives fornyet godkendelse.

Fødevarestyrelsen konkluderer, at der på baggrund af foreliggende vurderinger ikke findes afgrøder, hvor der er vist sikker anvendelse for så vidt angår forbrugersikkerheden, hvis der er målbare rester af chlorpyrifos eller chlorpyrifos-methyl i afgrøden.

Det vurderes på linje med Kommissionen, at der ikke er vist sikker anvendelse til de i EU ansøgte anvendelsesområder for så vidt angår forbrugersikkerheden. Tilstrækkelige forsøg viser negative effekter på forbrugersikkerheden. Det vurderes derfor på linje med Kommissionen, at stofferne ikke opfylder kriterierne for godkendelse i henhold til i artikel 4, stk. 1-4 og artikel 22 i forordning 1107/2009 om plantebeskyttelsesmidler. Det vil sige, at der ikke er vist sikker anvendelse for så vidt angår menneskers sundhed inkl. forbrugersikkerheden

Høring

Sagen har været i skriftlig høring i EU Miljøspecialudvalget.

Dansk Erhverv er positiv over for ændringer af grænseværdierne, og at dette sker med så kort frist som muligt. Dansk Erhverv opfordrer kraftigt til, at implementeringen foregår på samme vilkår og med samme frister over hele EU herunder, at der tages specifik stilling til overgangsordning for allerede producerede og markedsførte produkter og råvarer. Selvom chlorpyrifos og chlorpyrifos-methyl ikke indgår i godkendte sprøjtemidler i Danmark, vurderer Dansk Erhverv alligevel, at der kan være erhvervsmæssige økonomiske konsekvenser, da stofferne indgår i godkendte sprøjtemidler i det øvrige EU og verden. Der vil derfor, på nuværende tidspunkt, være produkter på markedet, der kan indeholde rester af begge stoffer for eksempel konserver med færdigretter, marmelade og foderprodukter.

Forbrugerrådet Tænk bakker op om sagen og mener, at der skal komme et total forbud hurtigst muligt for brug af henholdsvis chlorpyrifos og chlorpyrifos-methyl, da disse vurderes ikke at være sikre. Forbrugerrådet Tænk støtter forslaget om ikke-fornyset godkendelse af de to aktivstoffer samt, og at der efterfølgende fremsættes forslag om ændring af grænseværdien for restindhold i fødevarer hurtigst muligt. Forbrugerrådet Tænk finder også, at forslaget skal sættes til afstemning så hurtigt som muligt, og at der fastsættes korte afviklingsfrister. Forbrugerrådet Tænk støtter endvidere, at man ved lovgivning eller frivillige aftaler sørger for, at der allerede nu ikke findes frugt og grønt med rester af chlorpyrifos i de danske butikker, indtil EU-reglerne er på plads.

Dansk Planteværn bemærker, at medlemsfirmaet, der står bag ansøgningen om fornyet godkendelse i EU, er uenige i konklusionerne fra EFSA og, at EFSA's konklusion ej heller ligger på linje med vurderingen fra WHO og andre ledende godkendelsesmyndigheder.

Generelle forventninger til andre landes holdninger

Man er fra dansk side ikke bekendt med offentlige tilkendegivelser om forslaget i andre medlemsstater. På baggrund af tidligere afstemninger om lignende forslag er det usikkert, om der vil være kvalificeret flertal for forslaget blandt medlemsstaterne.

Regeringens foreløbige generelle holdning

Det vurderes, at der ikke er vist sikker anvendelse til de i EU ansøgte anvendelsesområder for aktivstofferne chlorpyrifos og chlorpyrifos-methyl for så vidt angår forbrugersikkerheden. Regeringen agter på denne baggrund at støtte forslagene om ikke-fornyset godkendelse, idet der lægges vægt på, at forslag om efterfølgende ændring af grænseværdien for restindhold i fødevarer fremsættes så hurtigt som muligt. Regeringen vil endvidere arbejde for, at forslagene fremsættes hurtigst muligt.

Tidligere forelæggelser for Folketingets Europaudvalg

Sagen har ikke tidligere været forelagt Folketingets Europaudvalg.